

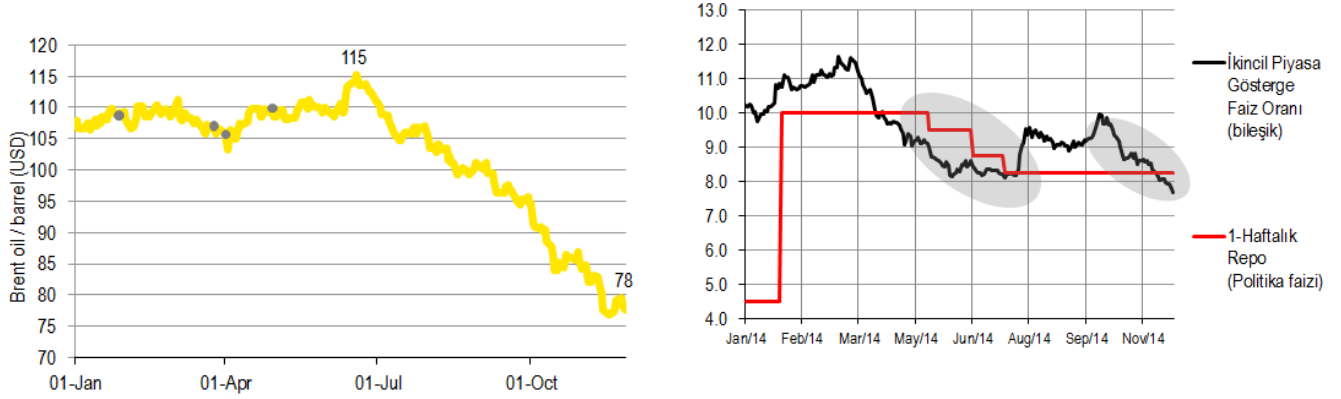
Ekonomi Yorumları

Levent Topçu

Türkiye'deki gelişmeler

- **Kasım ayında petrol fiyatlarındaki hızlı düşüş devam etti.** Dolayısıyla, Türkiye'nin cari açığının ve enflasyonunun olumlu etkilenecek düşüşe geçeceği beklentisi hakim olmaya başladı. Bunun sonucunda ise, Merkez Bankasının faizleri düşüreceğine inananlar giderek arttı ve olası faiz indirimini önceden satın alınmaya başlaması ile **gösterge faiz oranı da düşüşe geçti** ve politika faizlerinin altına indi.

Grafik 1: Brent petrol fiyatları **Grafik 2: Gösterge bono faizi ve politika faizleri**

- Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu **S&P Türkiye'nin BB+ notunu ve negatif görünümünü teyit etti.** S&P görünümün negatif olmasına neden olarak Türkiye'nin dış finansmana büyük oranda bağımlılığının 2015'te sürme riski olmasını gösterdi.
- **Ülker grubu,** İngiltere'nin bir numaralı ve dünyanın altıncı büyük bisküvi şirketi **United Biscuits'i satın aldı.** Böylece Yıldız Holding alanında dünyanın en büyük üçüncü şirketi oldu. İşlemin toplam büyüklüğünün 3,3 milyar dolar olduğu ifade ediliyor.
- **Garanti Bankası'nın yüzde 15'lik hissesi İspanyol ortak BBVA'ya satılıyor.** Satış sonunda bankanın kontrol gücü BBVA'ya geçerken Doğu Grubu'nun bankadaki payı % 10'un altına inecek ve yönetimdeki ağırlığı azalacak. Satış bedeli yaklaşık 2,5 milyar dolar olacak. Yönetim Kurulu Başkanı Ferit Şahenk'in ve Genel Müdür Ergun Özen'in hisse devrinden sonra da görevlerine devam edeceği açıklandı.
- **HSBC'nin Türkiye'deki 2,7 milyon kredi kartı müşterisinin bilgisi çalındı.** Bankadan yapılan açıklamada maddi zarara uğrayan müşteri tespit edilmediği belirtilirken, bu olay son yıllarda Türkiye'de yaşanan en ciddi dijital veri hırsızlığı olarak kayda geçti.
- **Halk Sigorta ve Halk Emeklilik'in özelleştirilme sürecine** yabancı yatırımcıların çok ciddi ilgi gösterdiği belirtiliyor. ÖİB'nin yürüttüğü sürece Temmuz ayında başlanmıştı.
- **Türkiye İş Bankası** ile Gürcistan'ın aktif büyüklüğü açısından en büyük bankası Bank of Georgia arasında iş birliğine yönelik bir mutabakat belgesi imzalandı.
- **BDDK Başkanı Mukim Öztekin, görevinden ayrıldı.** Sağlık problemleri yaşayan Öztekin bir süre önce ameliyat olmuştu. Öztekin'in yokluğunda vekalet eden İkinci Başkan Mutalip Ünal, bu görevine devam edecek.
- **Konut satışları Ekim'de yılın en güçlü artışını yaşayarak toparlanmayı sürdürdü.** Buna göre Ekim ayı satışları bir önceki yılın aynı ayına göre % 25 oranında arttı ve 95,645 oldu. Bu şekilde, yılbaşından bu yana yapılan toplam satışlarda bir önceki yılın aynı dönemine göre düşüş % 3,6'dan % 1,2'ye geriledi. Diğer taraftan, verilen yapı ruhsatları ve konut kullanım izin sayılarına bakıldığında arz tarafında daha hızlı bir artış var. Yılın ilk dokuz ayında inşaat ruhsatı sayısı % 33, konut kullanım izni sayısı ise %12 artmış durumda.

- **Turizm sektöründen olumlu performans:** Türkiye bu yılın üçüncü çeyreğinde 12,8 milyar dolarlık turizm geliriyle tarihin en yüksek 3. çeyrek turizm gelirini elde etti. İlk dokuz ayın verilerine göre 26,6 milyar dolara ulaşan gelirler % 8,5 artışla tarihinin en yüksek seviyesini yakaladı.
- **IMF Türkiye'ye ilişkin konsültasyonunu tamamladı.** Sonuç raporunda Türkiye'de uygulanan makroekonomik politikaların gerektiği kadar sıkı olmadığı eleştirisine yer verildi ve enflasyon oranının Merkez Bankası'nın hedefinin üzerinde seyrettiği, reel politika faizinin negatife düştüğü ve Türk lirasının ekonominin temellerinin işaret ettiğinden daha güçlü olduğu yorumlarına yer verildi. Türkiye'ye gelen sermaye akımlarında azalma, yavaşlayan Avrupa ve jeopolitik sorunlar Türkiye'ye dair en önemli riskler olarak belirtildi.
- Reuters'ın sektör kaynaklarına dayanarak yaptığı habere göre, her yıl artan talebe rağmen doğalgaz taşıma ve depolama konusunda yatırımların henüz tamamlanmaması nedeniyle, **Türkiye'de kışın sert geçmesi halinde doğalgaz ve elektrik arzında sorunlar yaşayabileceği belirtiliyor.** Habere göre, geçen yıl 46 milyar metreküp doğalgaz tüketen Türkiye'nin bu yılki tüketiminin 48-49 milyar metreküpe yükselmesi bekleniyor. Geçtiğimiz yıl talebin karşılanamaması nedeniyle 24 gün boyunca yoğun doğalgaz tüketen belli sanayi kuruluşlarının üretimi yavaşlatılmıştı. Bu arada, Rusya ve Ukrayna arasındaki doğalgaz krizi de AB'nin de dahil olduğu bir anlaşma ile çözüldü. Toplam 4,6 milyar dolarlık anlaşma kapsamında AB Ukrayna'ya 1,5 milyar dolarlık yardım da yapacak.

Global gelişmeler

- **Çin Merkez Bankası'nın** son dönemde yavaşlayan ekonomi ortamında çok ciddi boyutta toplam 294 milyar dolarlık bir **parasal genişlemeyi açıklama bile yapmadan sessizce yaptığı ortaya çıktı.** Buna ek olarak, Çin Merkez Bankası 2012'den beri ilk kez faiz indirimi yaparak % 3,0'ten % 2,75'e indirdi. ABD'nin malum devam eden gevşek para politikası üzerine Japonya'nın parasal genişlemesi ve Avrupa'nın kendi parasal genişlemesinin yollarını araması bir arada düşünüldüğünde **“Acaba yeni bir reel kur rekabeti mi başlıyor?”** düşüncesi oluşuyor.
- **Rusya** yüksek enflasyon beklentileri nedeniyle **politika faizini 150 baz puan artırarak % 9,5'e çıkardı.** Bu arada, Rusya ekonomik gerginlik ihtimaline karşı altın depoluyor. Dünya Altın Konseyinin araştırmasına göre, son 10 yılda altın rezervlerini 3 katına çıkartarak 1.150 tona çıkartan Rusya'nın, yılın 3. çeyreğinde de 55 ton altın satın aldığı belirtildi. Rusya-Ukrayna arasındaki ateşkes hakkında sürekli değişken haberler geliyor. NATO'dan yapılan açıklamada Kırım'a nükleer silahlar yerleştirildiği iddia edildi. BM Güvenlik Konseyi bu haberler üzerine acil olarak toplanırken, Rusya bütün iddiaları reddetti.
- **İŞİD**, Suriye ve Irak'ta kontrol altında tuttuğu bölgelerde **kendi para birimini piyasaya sürmeye hazırladığını resmen açıkladı.** Militan grup söz konusu girişimi, “şeytani küresel ekonomik sistemden İŞİD'in kendisini kurtarması” olarak tanımladı.

Bu makalede yer alan açıklamalar, yazarının konu hakkındaki kişisel görüşünü yansıtmaktadır. Makaledeki bilgi ve açıklamalardan dolayı EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.'ye sorumluluk iddiasında bulunulamaz. Mevzuatın sık değiştirilen ve farklı anlayışlarla yorumlanabilen yapısı nedeniyle, herhangi bir konuda uygulama yapılmadan önce konunun uzmanlarından profesyonel yardım alınmasını tavsiye ederiz.